

"UKRAINIAN LABOR NEWS"
 Published semi-weekly by the Ukrainian Labor News Ass'n
 Cor. Pritchard Ave. and McGregor St.,
 Winnipeg, Man.
 Subscription per year \$4.00
 Telephone: St. John 1465.

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"
 часопис для робочого люду — виходить два рази на тиждень:
 В СЕРЕДУ І СУБОТУ.
 Видає Створаришене "Українських Робітничих Вістей".
 Передплата на рік \$4.00
 Адреса:
UKRAINIAN LABOR NEWS,
 Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

ЩЕ РАЗ ВЛАСНИМИ СИЛАМИ.

1922 рік буде записаний на сторінках історії існування Створаришеня Укр. Роб. Дім в Канаді, як рік будовання Українських Робітничих Домів. В літі 1922 року українські робітники в Канаді, які є залучені в Створаришеню У.Р.Д., побудували або купили шість власних будинків.

Якщо взяти на увагу загальну економічну кризу в Канаді, додаючи до неї шістьмісячний страйк гірників на заході Канади і епідемію грипу, то величезну кампанію по допомозі голодуючим в Сов. Росії і на Рад. Україні, найбільший тягар якої понесли на собі українські робітники, то треба просто дивуватись, відки в товаришів вийшло стільки енергії і завзяття до праці. Адаже ж крім вище наведеного, організовані робітники втрутилися також при житті і своєю пресою — "Укр. Роб. Вісті" і "Голос Праці".

Треті загальні річні збори Створ. У.Р.Д. сказали, що товариші повладжали ся від будовання Укр. Роб. Домів в сім році, а звернули свою увагу на сплатені тих довгів, які тягнуть на вже побудованих домах, а головне старались позбутись дову Укр. Роб. Дому в Вінніпегу. Збори зробили велику роботу місцевості, в яких будоване власної хати покажуть ся необхідні і товариші дають місцевості змогу виконати свою роботу без посторонньої допомоги.

Сим великим знаменитим покористувались робітники в Мус Джо, Саскатун, Дромгелер, Летбридж, Трансконна і Тімімс. Майже ніхто не чув, що робити ся в тих місцевостях, аж доки доми зійшли ухваленнями. Товариші в тих місцевостях сказали, що їм лишило ся одно з двох: або будувати власні приміщення, або заперестати існувати. І вони вибрали перше. Хто хоче знати, як вони працювали, того ми відсилаємо на четверту сторінку сего числа "У.Р.В." до допису в Тімімс. А те саме саме, що і в Тімімс, робилося в Мус Джо, Саскатун, Дромгелер, причі в Дромгелер і Летбридж, в гірничих околицях, товариші не працювали по цілих шість місяців і були виснажені до цента.

А був час, що як вінніпегські товариші розпочали величаву будову Укр. Роб. Дому в Вінніпегу, то деякі товариші з провінції нарікали, нащо, мовляв, робітників власна хата, коли ним капіталістичний вітер кидає так як тріскою з одного місця на друге. Нам треба бороти ся за захоплені тих домів, які ми вже побудували для ріжних неробів.

З того часу пройшло чотири роки і показалося, що вінніпегські робітники були праві. Нехай хтобудь скаже тепер саскатунським, дромгелерським, тімімським, чи з якоїсь іншої місцевості товаришам, що їм не потрібно було будувати власного будинку. Попробуйте се доказати!

З роботи Створ. У.Р.Д. за останніх три роки видно, що українські робітники в Канаді свідомістю вирости о іду голодувати. І не тільки робітники, алей і робітниця. Яку колосальну роботу зробили українські жінчини-робітниця в переведенні кампанії по допомозі голодуючим? Підрахувки сему ніхто ще з нас не робив як слід, але українські жінчини-робітниця були одноким жінчинами в Канаді, які зорганізовано взяли ся за сю вдячну працю і пішли з нею на уліцю між маси, на так звані "тег-де". Вони поруч з робітниками взяли ся і до будовання власних приміщень. І тільки там кипіла робота солідарно, де в ній взяли активну участь жінчини, де товариші уміли оцінити працю жінчини. За останніх два роки укр. жінчини-робітниця стали до просвітньо-організаційної праці нарівні з мушшанами, а в деяких галузях ся праця, як в кампанії по допомозі голодуючим, вони працювали активніше і успішніше чим мушшани.

За останні два-три роки зросла свідомість серед українського робітництва в Канаді, а паралельно з нею зросло майно Створаришеня У.Р.Д. Зросла робітничая література, крім газети почав виходити журнал, зросло число власних будинків, а разом з ними зріс і інший інвентар. Але разом з ними зріс і довг Створаришеня У.Р.Д. Се товариші повинні взяти на увагу. Се го літа кожда з шести вище згаданих місцевостей власними силами побудувала Укр. Роб. Дім, але належала на сі "власні сили" кілька тисяч дову. І над тим, товариші, треба подумати, бо тоді, як велась поміч голодуючим, не можна було сплатити дову із попередно побудованих домів. А сей довг не же і если ми тепер над ним не застановимо ся, то щоб відтак не було запізно. Ви чули вже голос товаришів з Торонда. А Вінніпег про себе мовчить, але мовчить не тому, що у него все гаразд з довгом, а тому, що бачить тяжке положення робітництва і тому, що були інші, головніші вимоги. Але довше він мовчати не може, бо довг на Укр. Роб. Дім в Вінніпегу дуже мало зменшив ся в порівнянню з минулим роком, а процент на него збільшив ся.

Над сим, товариші, треба застановити ся і подумати. Треба не забувати, що Укр. Роб. Дім в Вінніпегу був тим чинником, який відживив і здучив доволка себе розбиті і розвіяні в 1918 році ряди українського робітництва. Він поклав їх знова до життя і спрчинив ся до того, що тепер в Канаді постав шій ряд Укр. Роб. Домів, в яких ведеть ся велика просвітньо-освітньомаяча праця. Тож треба не забувати, що його упадок означав би упадок цілої нашої організації. Ми сим не хочемо сказати, що Укр. Роб. Домови в Вінніпегу грохнуть вже небезпечно, але довг на них тягнуть, а так довго як є довг, він відчуває на собі сей тягар постороннього "пана".

З розвитком і зростан нашої організації стає невідстараючим розмір її органу "Укр. Роб. Вістей". Щораз частіше дають ся чути голоси, що пора вже або побільшити часопис, або видавати бодай три рази на тиждень. Ми, товариші, також є за тим "пора". І разом з нами будем старати ся перевести се "пора" в життя, але для сего повинні спрчинити ся ми всі разом, як то товариші кажуть — "власними силами".

Отож "власними силами" візьмим ся до праці в місяці листопаді по всіх закутках Канади в користь "Укр. Роб. Вістей" і "Голосу Праці". Кожда робітничая організація, кождий поодинокий її член і передплата "Укр. Роб. Вістей" і "Голосу Праці" нехай "власними силами" спрчинить ся до придбання сим своїм органом нових передплатників і збирання пресового фонду. Нехай кампанія в місяці листопаді виплатить новий ланьотайп, куплений для друкарні нашого видавництва! Поставте, товариші, своїм кланчем сего місяця, щоб "Українські Робітничі Вісті" виходили від нового року три рази на тиждень!

Волінець.

ОБЄДНАНС РЕВОЛЮЦІЙНИХ СИЛ В АМЕРИЦІ.

В останніх часах в робітничім революційнім русі в Злучених Державах зайшла важна подія. Противники Робітничої Партії Америки, які претендували на "лівість" і закидали сій партії не лише центризм і опортунізм, але навіть і контрреволюційність, нарешті признали, що Робітничая Партія Америки є революційною політичною організацією американського робітництва і рішили до неї вступити. Таким чином в робітничім революційнім русі в Америці наступило обєднане.

Подаючи про се до відома нашим читачам, ми при сій нагоді згадаємо коротко, як прийшло до розєднаня робітничих революційних сил в Злучених Державах, так як про се ми ніколи не писали.

Розкол в робітничім революційнім русі в Злучених Державах наступив околo рік тому назад, коли зістала там зорганізована Робітничая Партія Америки. Частина (меншість) революційного робітництва виступила зараз на самім початку проти Р.П.А. за її "правість" і інші подібні річи. Звичайно, на се не було аргументів, і противники Р.П.А. члїпались поодиноких членів Р.П.А. і виказували їм "грїхи" та помилки в минулий. Після цих членів вони судили і цілу партію, дарма, що проти партії вони принципіально не могли нічого знати.

Бачучи, що самими нападами на Робітничу Партію Америки відляти нічого не можна, бо на сю партію почала нападати і буржуазія, "ліві" опозиційністи придумали нову штуку: вони створили контрорганізацію — "Союз Робітників Америки". Сею організацією хотїли вони заткати очі тим робітникам, які їм говорили: "Не штука, що ви критикуєте Робітничу Партію Америки, але чому ви не створите якоїсь організації на її місце? Критикувати і нападати на когось хтобудь погратиф". Сей "Союз Робітників Америки", як сам заявляв, не був політичною організацією, а в дійсності зїстав оснований лише тому, щоб протиставити Робітничій Партії, політичній організації. Яка властиво була ція тог Союзу, довідатись не можна було і з тих газет, які називали себе його органами, бо вони майже нічого про него не писали.

Так продовжалась дальше боротьба проти Робітничої Партії Америки вже під проводом ривальної організації "Союзу Робітників Америки".

Розкол революційних елементів і боротьба між ними захопили і українських зорганізованих робітників. Меншість з них стала по стороні Робітничої Партії Америки, а більшість лишилася в опозиції до неї. В руках опозиції остали також і "Українські Шоденні Вісті". Українська Секція Робітничої Партії Америки почала отже видавати свій орган "Робітничу Правду". Між сими двома газетами завелась полеміка, яка вийшла поза рамці журналістики і нераз була прямо вуличною. Обидві сторони боролись переважно не принципіально, але обидкували себе взаїмно ріжними назвами, яких не випускуть ся навіть на адресу буржуазної газети. Називати, приміром, товаришів з Р.П.А. "мушшаниками", було в тій полеміці звичайною річю.

"Українські Робітничі Вісті" через цілий час той безглуздої полеміки і боротьби між "Укр. Шод. Вістями" і "Робітничою Правдою" та Укр. Секцією Р.П.А. — мовчали. Принципіально таке становище було неправильне. Ми в Канаді стоїмо за Робітничою Партією Канади і наші товариші є зорганізовані в відділах сїї партії. Робітничая Партія Америки була нам і є тепер братною організацією і ми повинні бути заняті становищем по стороні Р.П.А. і "Робітничої Правди". Однак ми сего не зробили, бо ми не хотїли доливати оливи до огню, не хотїли розєднувати і так вже розєданого робітничого руху серед українських емігрантів в Злучених Державах. Дальше, ми не хотїли стати по стороні "Робітничої Правди" і Укр. Секції Р.П.А., а трим самим і виступити проти "Укр. Шод. Вістей", бо "У.Ш.В." а давнішні "Робітничі" мають за собою минувшину, вони зробили долю роботи серед українських робітників в Злучених Державах. "Укр. Шод. Вісті" і "Робітничі" відіграли в Америці ту саму роль, яку в Канаді відіграли "Українські Робітничі Вісті" і колишній "Робочий Народ". І тому виступити нашої газеті проти "Укр. Шод. Вістей" було б лише на руку українській чорній сотні в Канаді і Америці. Ся чорна сотня тішила би ся, коли би сї дві газети гризли ся між собою. І тому ми хоч бачили велику помилку по стороні "Укр. Шод. Вістей" за їх становище супроти Робітничої Партії Америки, ми проти них не виступили ані одним словом, надїючись, що з часом вони самі побачать свою помилку. Так поступили ми ради захопая одного українського робітничого фронту в Канаді і Злучених Державах.

Нині ми з радістю вітаємо виступу про обєднане революційних сил в Америці, а зособна українських. Нам приємно читати, що "Українські Шоденні Вісті" стають органом Робітничої Партії Америки. Ми віримо, що американські товариші полюбять в забуте минуле і візьмуть ся спільними силами до праці над освідомованем і організованем робітництва для боротьби з могучим американським капіталом. В сій їх тяжкій праці "Українські Робітничі Вісті" іменем канадійських товаришів бажають їм якнайгарніших успіхів.

ТАКОЖ ВАЖНА СПРАВА.

Від редактора "Землі і Волю", однокій в Галичині української робітничої газети, редакція "Укр. Роб. Вістей" отримала сими днями лист, в котрім між иншим читаємо наступне:

"Наше положення тепер більше чим критичне. Кошти "Землі і Волю" зросли значно. Тепер платимо за саму друкарню за одне число (тижнево) 230—5 тисяч марок, що є близько 1/2 мільона польських марок. А до того йдуть ще видатки на папір, пошту, локаль, світло і опал на зиму. Про "платню" співробітників не згадуо, бо се найменша наша рубрика видатків. Я сам як начальний редактор і секретар (У.С.Д.П. — Ред.) дістаю тижнево 10.000 мп., се є 1 долар, а другі се менше, бо і 5.000 мп., се є пів долара, а навіть один 3.500 мп., се є щось околo 30 ам. центів на тиждень.

Але робимо своє. Доріжжя у нас страшна, ціни йдуть в гору шалено. Подорожє певно і друкарня а з сим ще більше критичним стане положення "Землі і Волю".

А до того проти нас йдуть "патріоти", які видають "Діло" і "Свободу", ну і давнішні "товариші" петлюрївці, які усунени з редакції, роблять саботаж і де можуть шкодять газеті і партії.

Ми форемось за існуванє як мржемо. Колиб через яких 2—3 місяці, значить тепер, коли в нас в зими є безробітє більше, ми могли від Вас з Канади і з Америки дістати тижнево хоть по 30—40 доларів, ми б вдержали ся".

До повисших слів і не треба нічого більше додавати. Вони говорять самі за себе. Ми звертаємо лише увагу всіх товаришів і товаришок в Канаді і Злучених Державах на критичне положення "Землі і Волю" з якого ми можемо так легко виратувати сю однуку в Галичині українську робітничу газету. Відумайте, товариші і товаришк, як мало треба нашим старокраївим товаришам поміч від нас на вдержанє через зиму своєї газети? Лише 30 до 40 доларів на тиждень. "Стидом булоб для нас, як би ми не подали їм такої мізерної помічі. Коли Петрушевич, який сидить у Відні і Східній Галичині навіть не

бачить, потрафить зібрати за рік в Злучених Державах 100 тисяч доларів, — то українські робітники в Канаді і Америці не мали б вислати смішно малу суму, 30 до 40 доларів тижнево, на піддержанє однокій робітничої газеті в Галичині, яка на місці зводить по своїм силам боротьбу з польськими панамі? І то тоді, коли в Галичині шалє революційна боротьба і видаване робітничої газети є конечно потрібним.

Правда, ми всі обтяжені ріжними видатками. Цїлий місяць листопад є призначений для несеня помічі "Українським Робітничим Вістям". Але для піддержки "Землі і Волю" не треба вести особних кампаній. Що ми пропонуємо зробити в сій справі, є се: Хай товариші старають ся по можноті передплатити для себе "Землю і Волю". Дальше, хай воли запрешумують її своїм своякам і знакомим в Галичині. Передплата для Канади і Америки вносить на рік два долари, а для Галичини лише один долар. На таку маленьку суму, як долар, кождому легко спромочи ся. А чейже кождий з нас має когось в старім краю, що може йому зробити маленький дарунок в формі запремуерованя газеті? Сим спрчинимо ся і до поширеня класової свідомости в Східній Галичині. Також хай всі відділи Робітничої Партії Канади і всі відділи та філії Українського Робітничого Дому замовляють більше число примірників "Землі і Волю" для розпродажі. Колпортери по товариствах переконують ся, що "Земля і Воля" як галицька газета їм найкраще буде розходити ся. Треба се йше зробити сейчас, не отягуючись.

Замовленя треба послати впрод до "Землі і Волю", а гроші можна переслати через редакцію "Укр. Роб. Вістей", для зменшеня клопоту посилаючись. Адреса "Землі і Волю" є наступна: "Zemla i Wola", Lwiv, Rynek 3, East Galicia, Europe.

Коли всі товариші зроблять те, що ми повисше запропонуємо, то ми певні, що "Земля і Воля" буде легко мати від нас 30 до 40 доларів тижнево і її існуванє буде забезпечене.

ПОЛЬСЬКІ ФАШІСТИ.

Під таким наголовком помістив харківські "Вісті" з 27. вересня статю, яку хотїла подати до відомі своїх читачів львівська "Земля і Воля". Однак на місце статі польський цензор оставив лише... білий папір. Статю сю передруковуємо з "Вістей". Вона звучить: "Громадянська війна в Східній Галичині не припинить ся і набуває по раз більшої остроти. Не дивлячись на неймовірні утиски польської дєфєнзиві, стихійний революційний рух вириває ся горічим подумам на гору і боляче пече... панські філіварки, вносивши в повітря потяги, не дає панам спокійно спати у своїх палацах.

Під охороною буржуазної "законности" організує ся буржуазна "самоохорона" — така-ж, по духу і характері, як чорносотенний присної пам'яті "Союз руского народа", як сучасні італійські фашисти, німецькі орґєні і т. д. Подібно всім отим бушим і сущим погромникам, на знаменні польських "соколат" стоїть буржуазно-націоналєтичне гасло її революційної організації кваліфікують ся "сепаратістами", ворогами польської нації (згадаймо наших "мазєшниців" в устех "совєшників", "духу-лавонів" і т. д.).

Польські фашисти, звичайно, добре розумють, що суть галицьких заколотів криєть ся не так в національно-українському рухові, як у соціально-економічних утисках, що рух сїєї протибуржуазній, революційній.

Але з тою-ж завзятістю, з якою компартія завжди намагати ся виявити класову суперечность і поставити класу проти класу, неважко від національних прикмет, з тою-ж завзятістю буржуазія намагати ся використати націоналєтичнї гасла, аби поставити проти ви-

зискуваної пригнобленої часті населєня одної національности всю масу населєня другої національности, національности державної, можновладної.

Польським фашистам корисно кваліфікувати сучасний революційний рух в Галичині, як рух український національний. Тим самим вони зберігають до певної міри масу своєї польської бідноти від прилученя до сього руху і повороту штиків проти свого "рідного" пана.

Вчитайтесь у сегоднішню телеграму про резолюцію польської "самоохорони" і відразу побачимо, (а "Курєр Поранний" се своєю статєю стверджує), що се не акт "самоохорони", але акт буржуазного терору, терору аналогїчного фашистському, оргєсьському, американської "чорної сотні", французької "громадянської піги" та інших класових боєвих буржуазних організації.

"Саботаж викличе жорстокі нагінку", заявляють польські "соколати". Хотуть добити ся "скорого" суду, як американські погромники не забувають про лічнованє. Жадують звільненя всіх українців з державних установ та особливо з залєзниць — чим краще чи гірше від гасла істинно руских: "все лихо від Жидів" і заборони за царату Бєрєям посідати службу по державних установах, особливо на залєзницях, пошти, телеграфі? Ті-ж способи, ті-ж слова і та-ж близькозвєрсть. Забувають фашисти всіх колорів, що націоналєтичними гаслами годі тепер підурити експлуатовані маси, що не загасити ними революційне подумя.

Терор польської шляхти в Галичині тільки наблизив фїнальний вибух. Запалають не фїліварки, але все майно буржуазії, в попіл обернеть ся її влада.

ЛЕНІН ПРО ЗАГАЛЬНЕ ВИБОРЧЕ ПРАВО.

Загальне виборче право, — писав Ленін в 7—8 числі "Комуністичного Інтєрнаціоналу" — являє ся показником зрілості розуміння своїх завдань ріжними класами. Воно показує, який нахил мають до вирішеня своїх завдань ріжні класи. Вирішенє сих завдань переводить ся не голосованем, а всіми формами класової боротьби, до горожанської війни включно. Сей принцип не лише ніяких сумнівів відносно того, яким чином відїсно-сти виявляють ся "народна воля". Хід класової боротьби визначає "народну волю". Вирішенє класових завдань залежить не від "голосованя" а від дійсного і фактичного відношеня сил, що складають ся з дуже ріжнотамних елементів. — окремим відділів узброєних людей, стихійного чину мас, економічної сили пануючих класів, організованої сили поне-

том. Тут навіть підробленя "громадська думка" змінюєть ся волею, бандових груп, генєральних штабів, дипломатичних канцєлярій. Маси не можуть рішати справ, доки економічна і політична влада належить командуючим верхам.

Буржуазія має тільки одну мету, коли обмежує примусово класову боротьбу рамками буржуазного парламентаризму. — видати своє власне класове панованє за "всенародну волю". Буржуазним громадянством керує не свідомо воля, а тільки стихійні закони капіталістичного спєсобу продукції і вимоти. Тому її воля виборців свідчить тільки про зрілість розуміння масами своїх класових завдань. Від розуміння-ж класових завдань до їх дійсного переведеня — "віддалє не-малого розміру".

ЛИСТ З БРАЗИЛІЇ.

Paulo Frontin, Parana, Brazil, 12, жовтня 1922.

Дорогі Товариші!

Цїлком припадково попало ся мені 47 число "У.Р.В.", де я найшов Вашу адресу. Будуци тогo самого переконаня, що й Ви, я хотїв би до-що більше довідати ся про правдивий стан річій, який тепер є там на далєкій Україні. Тут "гсі" щось довідати ся. Бразилія є краєм хробів і олігархії та плєтократії; хробів в хліборобстві, а пан Плуто є політиці. Отже і часопис тут так, що за гроші можуть рідного батька осмарувати, як злодій; а найбільшого злодія посадити разом з святим Петром відчиняти двері до раю!.. Я недавно написав до одної такої часописі, щоб надрукувала поклик в справі голодуючих. Ая! Так вам і надрукують! Написати про те, що той або інший грубокалєтник убив своєю коханку, — о, то будуть смакувати підляки цілими тижнями. А обзвати ся за бідними — вибачайте: нема пляцу на шпальтах газети.

Я сам походжу з України, з Тарвії. Тут учителюю на галицьких колонїях; але гірка година: або вступити та не дивись, як рік за роком дичє наша імїграція, або берись до праці, але слухай, що скажуть "воцєш"!

Тут дуже мало інтєлігентів, бо її попросту виголождували з намови полів і вона пішла служити Бразиліанам! Через те Бразилія є ані сто мілєрейсів не вислала на голоднік: усі здобутки зїдають попи і польські гандалєри.

Присїлайте Ваші "У.Р.В.", колись розбогатію, то Вам віддячусь.

Ваш земляк
Олекса Беспалок.

ПРОСЬБА З УКРАЇНИ.

Від артистів Українського Театру ім. Т. Шевченка в Харкові отримала редакція "Укр. Роб. Вістей" наступний лист:

"Любі Товариші! Звертаємось до Вас з проханєм о допомогу Українського Театру імені Тараса Шевченка в Харкові, який має в своїй ому складі околo 100 осіб і переживає зараз тяжку матеріальну кризу.

Ся криза з надблженєм зими є найбільше. Богато робітників нашого театру майже голодують. Звичайно, в сьому винні зовнішні обставини. Державна-ж не може прийти на допомогу, бо має інші, більш важні справи.

Ми знаємо, що наш голос не буде голодом волюючим в пустині і ви відкликнетесь.

Всяку допомогу прохємо надсилати по такій адресі: Україна, Харків, Український Державний Театр ім. Тараса Шевченка, для співробітників.

(Сїдує 49 підписів).

Скликанє Всеукраїнського Зїзду Рад.

Всеукраїнський Центральний Виконавчий Комітет рішив скликати Всеукраїнський зїзд рад на день 10. грудня. Рїшєнє на скільки можливо призначити до участі в виборах і Червону армію.